

Redacteur ESB

g.werner@sdu.nl

Gezond

Tot ongenoegen van De Nederlandsche Bank betalen we al jaren een te lage prijs voor onze autoverzekering. Twaalf van de 28 aanbieders brengen structureel een niet-kostendekkende premie in rekening, dus moeten ze van DNB de premies omhoog gooien. Ook geeft de toezichhouder in het betreffende nieuwsbericht van 16 augustus aan niet te aarzelen om in te grijpen waar nodig. Het geschetste verband is duidelijk: zonder premieverhoging gaan verzekeraars failliet. Een woordvoerder bevestigt dat dit moet worden vermeden, vooral om consumenten te beschermen en onrust op financiële markten te voorkomen.

Dat DNB zich om de gezondheid van financiële instellingen bekommert is een prettige gedachte. Niemand zit te wachten op weggevaagde banktegoeden of uitkeringsrechten als gevolg van een faillissement, noch op het instorten van instellingen die vervolgens met belastinggeld worden gered. Het is dan ook makkelijk om te stellen dat DNB er goed aan doet om verzekeraars "waar nodig" achter de broek te zitten. Waar ingrijpen precies nodig is hangt economisch gezien echter af van eventueel marktfalen.

De wens van DNB om consumenten te beschermen tegen onverzekerde haakt aan op twee vormen van marktfalen. Een verzekerde heeft geen idee over de kans op faillissement van zijn verzekeraar, die dat op zijn beurt wel heeft. Door deze informatieasymmetrie heeft hij een kleine kans op een enorme schadeclaim als zijn verzekeraar failliet is. Daarnaast is er sprake van een extern effect omdat een onverzekerde dader ook anderen schaadt. Wanneer een autorijder schade oploopt door toedoen van een onverzekerde kan het slachtoffer geen verhaal halen bij de verzekeraar van de dader, die er zelf wellicht geen geld voor heeft. Maar met de nodige coördinatie en toezicht zijn marktpartijen soms best zelf in staat om een voorziening te treffen die afrekent met deze tekortkomingen. Het geval wil dat er ook een organisatie bestaat – het

Waarborgfonds Motorrijtuigen – die automobilisten beschermt tegen schadekosten veroorzaakt door mensen die onverzekerde rondrijden. Het ergste wat automobilisten dus nog kan overkomen is een trage schadeafwikkeling en een betaling van een klein eigen risico.

De voornaamste vorm van marktfalen met betrekking tot rust op financiële markten is systeemrisico. Hoe gevaarlijk dit is demonstreerde de huidige crisis, toen banken en verzekeraars elkaar via financiële kanalen en door een algeheel verlies aan vertrouwen ontworpten. Maar de bedragen in omloop op de autoverzekeringmarkt zijn klein in vergelijking met bijvoorbeeld de markt voor levens- of kredietverzekeringen. Ook is de verwevenheid met andere instellingen beperkt omdat klanten geen collega-instellingen zijn maar consumenten. Bovendien is de vervangbaarheid van een autoverzekering groot, gezien de vele vergelijkbare aanbieders. En natuurlijk is het marktsentiment wispelturig en kunnen problemen bij instellingen leiden tot verlies aan vertrouwen in de financiële sector, maar afgezet tegen wekelijks bijgestelde groeiverwachtingen, tegenvallende werkloosheidscijfers, teruggeschoefde schuldratings en weifelende politieke besluitvorming zal een faillissement van een autoverzekeraar niet meer zijn dan een rimpeling in een toch al sterk golvend landschap van beurskoersen en consumentenvertrouwen.

Het benodigde marktfalen om het ingrijpen bij de autoverzekeraars vanuit een economische invalshoek te legitimeren ontbreekt. Er is niet meer gaande dan de opkomst van goedkope internaanbieders die nu eenmaal vaak de ondergang van andere betekent. Dit is een geweldige uitkomst voor autorijders die, gedekt en wel door een waarborgfonds, een goedkopere verzekering kunnen afsluiten. Als autoriteiten de werking van de autoverzekeringmarkt willen verbeteren dan ligt het wegnemen van een andere imperfectie meer voor de hand. Verzekeraars betalen elk eenzelfde premie per verzekerde aan het waarborgfonds, zodat elke verzekerde evenveel bijdraagt via zijn premie. Dit lijkt rechtvaardig voor de verzekerde maar efficiënt is het niet, omdat elke verzekeraar een andere kans heeft om failliet te gaan. Gezonde bedrijven betalen daardoor meer dan nodig voor het dekken van het faillissementsrisico, terwijl ongezonde bedrijven juist te weinig betalen en meeliften op de bijdragen van gezonde bedrijven. Een koppeling van de fondsinleg aan de financiële gezondheid van een verzekeraar zou een oplossing zijn. Het gevolg laat zich raden: een hogere premie bij verlieslijdende verzekeraars. Maar als er dan toch een hogere prijs komt, dan liever om meeliftersgedrag te genezen dan om een gezond faillissement te voorkomen.